O preddavkoch aj na porade s regiónmi

Pôdohospodárska platobná agentúra ukončí do konca novembra vyplácanie preddavkov. Uviedol na porade s regionálnymi poľnohospodárskymi a potravinárskymi komorami v Látkach generálny riaditeľ agentúry Marek Čepko.

Užšia spolupráca s regiónmi a informovanie o aktuálnych témach boli dôvodom, prečo Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora v polovici novembra zorganizovala dvojdňovú poradu s riaditeľmi regionálnych komôr.

K zálohám

Práve téma vyplácania preddavkov, ku ktorej Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora zaujala vysoko pozitívne stanovisko, bola na programe odbornej časti porady. Generálny riaditeľ Pôdohospodárskej platobnej agentúry (PPA) Marek Čepko informoval zástupcov regionálnych poľnohospodárskych a potravinárskych komôr o aktuálnom stave vyplácania záloh.

Platobná agentúra by mala do konca druhého novembrového týždňa vyplatiť poľnohospodárom cez 230 mil. eur. S vyplácaním preddavkov by mala skončiť na konci novembra a s vydávaním rozhodnutí chce začať od decembra. Z pohľadu AMS je vyhodnotených takmer 100% všetkých žiadateľov.

„Je to vysoko pozitívna správa, že dnes vieme dať poľnohospodárom reálnu istotu, aby si nastavili svoje finančné toky. Chceme tak robiť aj v budúcich rokoch. Dnes prvýkrát dostávajú preddavky aj žiadatelia v kontrolách, ktorí splnili rizikové požiadavky na to, aby sme im vedeli poskytnúť 50% zálohu,“ uviedol Marek Čepko.

Projektové podpory PRV

Generálny riaditeľ PPA vyzval prítomných zástupcov regiónov, aby sa začali intenzívnejšie venovať svojim projektom a zrýchleniu predkladania žiadostí o platbu. Súbežne s realizáciou žiadostí sa PPA spolu s rezortným ministerstvom venuje aj problematike možného dekomitmentu – prepadnutia finančných zdrojov z Programu rozvoja vidieka.

„Samozrejme že chceme, aby neprepadlo ani jedno euro. Ale za osem rokov bolo vyčerpaných len cez 760 mil. eur, pričom za 2 roky máme vyčerpať viac než 1 miliardu eur, ak nechceme prísť o európske zdroje. Slovenská republika v o tomto nie je jedinou krajinou Európskej únie, čo hrá v náš prospech. Dekomitment totiž hrozí až 10 členských krajinám EÚ. Naša vyjednávacia pozícia voči Komisii je tak posilnená aj týmto faktom, keďže viaceré krajiny majú výrazné problém s čerpaním. Hrozba prepadnutia finančných zdrojov tu však stále je a je veľmi vysoká," vysvetlil pozadie problému a vyjednávaciu silu Marek Čepko.

Pripravujú zmeny

Generálny riaditeľ Pôdohospodárskej platobnej agentúry informoval aj o pripravovaných zmenách, podľa ktorých bude agentúra v budúcnosti nastavovať procesy. Spomenul napríklad oblasť harmonogramu výziev. Podľa neho je cieľom mať jasný harmonogram výziev, ktorý sa bude aj ľahko realizovať. Ideálne by bolo, ak by sa v každom roku vyhlasovali maximálne dve výzvy, čo zaručí, aby mali poľnohospodári dostatok času na prípravu.

Peter Bognár riaditeľ Sekcie priamych podpôr PPA

„Pokiaľ plán výziev vyjde a bude aspoň na 80% dodržiavaný, tak si to zaslúži uznanie, lebo doteraz sa všetky plány výziev nepodarilo naplniť a sťažilo to poľnohospodárom podnikanie na pôde," priblížil realitu minulosti ústredný riaditeľ Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory Jozef Artim.

Agentúra chce zlepšiť informačný tok k poľnohospodárom. Pripravuje pre nich sériu školení, kde bude okrem iného hovoriť o najčastejších chybách z minulosti zo strany žiadateľov, aby sa im v budúcnosti vyvarovali a proces kontroly a výplaty zdrojov bol efektívnejší, rýchlejší a jednoduchší pre obe strany.

Modifikácia Strategického plánu

Zástupcovia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR informovali o 2. modifikácii Strategického plánu Spoločnej poľnohospodárskej politiky 2023-2027. Európska komisia aktuálne posudzuje našu modifikáciu. Súbežne so schvaľovacím procesom ministerstvo intenzívne pracuje na národnej legislatíve, ktorá umožní tieto zmeny zapracovať a sfunkčniť v praxi.

Zmeny majú nastať napríklad v oblasti kondicionalít (posuny termínov prvého kosenia/pasenia) a pri ekoschémach, kde by malo po odsúhlasení Európskou komisiou dôjsť k výraznému zjednodušeniu pravidiel.

Predseda Dozornej rady SPPK Róbert Kovács apeloval na dôslednú komunikáciu s poľnohospodármi v prípade akýchkoľvek zmien v Strategickom pláne. Návrhy musia byť dobre a jasne uchopiteľné pre poľnohospodársku prax tak, aby im nesťažovali podnikanie na pôde, práve naopak. „Urobme modifikáciu skutočne dobre a vhodne. Vieme veľmi dobre, že zmeny sa v Bruseli len veľmi ťažko pretláčajú," naznačil obavy poľnohospodárov R. Kovács.

Regionálne komory získali počas porady aj informácie z oblasti činnosti Slovenského pozemkového fondu (SPF). Zástupca SPPK v Rade SPF Peter Dratva hovoril napríklad o vysporiadaní pozemkov na hospodárskych strediskách. Je to natoľko dôležitá téma pre poľnohospodárov, že Slovenský pozemkový fond k 1. máju 2024 vytvoril v Košiciach samostatné pracovisko, ktoré sa venuje tejto problematike.

„K 1. máju bolo na fonde evidovaných 420 žiadostí. Vybavených je 60, ďalších 25 je pripravených na december, zvyšok sú rozpracované žiadosti. Fond má ambíciu, aby sa v priebehu budúceho roka vybavili aj tie zvyšné," uviedol Peter Dratva.

Peter Dratva, člen Rady SPF (na návrh SPPK)

Účasť vedenia komory

Porada v Látkach s regiónmi sa v prvý deň konala aj za účasti vedenia Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory a zamestnancov Úradu komory. Prvý podpredseda komory Emil Macho informoval zástupcov regiónov o hlavných témach, ktorým sa komora aktuálne venuje. Hovorilo sa o vyplácaní preddavkov priamych platieb, príprave nového zákona o poľovníctve, na ktorom komora intenzívne pracuje alebo o nastavení štátnych pomocí pre rok 2025.

Ďalšou témou porady bola otázka špekulatívneho nákupu poľnohospodárskej pôdy. Regionálne komory totiž evidujú viacero prípadov, kedy sa firma, ktorá nepodniká v oblasti poľnohospodárstva, snaží dostať k pôde. Vedenie komory hovorilo o možnostiach, ako predchádzať prípadom špekulatívneho nákupu pôdy.